

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Делян Пенев Делев, дм, мзм - член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ с кандидат д-р Силвия Ганчева Маринова, дм по направление 7.1 „Медицина“, специалност „Фармакология (вкл. Фармакокинетика и химиотерапия), обявен в ДВ бр.61/23.07.2021г.

Становището е изготвено на основание протокол от ФС на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна по протокол № 49-/09.09.2021 г. и със заповед № Р-109-396/20.09.2021 г. на Ректора на МУ – Варна и по протокол № 1 от проведено първо заседание на научно жури. Съдържанието му е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за развитието на академичния състав в МУ – Варна.

В структурно отношение становището е съставено от осем части и заключение, в които е дадена оценка на кариерното развитие, изследователската, учебната, преподавателската, административната и обществената дейност, изказани са лични впечатления за кандидата и са дадени препоръки и бележки по неговата дейност.

I. Анализ на кариерния профил на кандидата.

Д-р Силвия Ганчева Маринова е родена на 20.12.1982 г. в г. Силистра. През 2001 г. завършва Природоматематическа гимназия „Св. Климент Охридски“ в родния си град. Продължава образованието си от 2001-2007 г. в МУ – Варна. Защитавя докторска дисертация в същия университет през 2018 г. Притежава специалност по „Фармакология“. Заемала е последователно длъжностите „Асистент“ (2008-2019 г.), „Административен асистент“ (от 2018 г.) и „Главен асистент“ (от 2012 г. – досега).

II. Общо описание на представените материали по конкурса.

Представените материали по конкурса включват:

1. Заявление за допускане до конкурс,
2. Творческа автобиография,
3. Диплома за магистър-лекар,
4. Диплома за ОНС „Доктор“,
5. Свидетелство за специалност,
6. Удостоверение за трудов стаж по специалността,
7. Удостоверение за преподавателски стаж,
8. Справка за учебна натовареност,
9. Медицинско свидетелство,
10. Свидетелство за съдимост,
11. Декларация за достоверност,
12. Академична справка,
13. Монография и резюмето ѝ,

14. Декларация за авторско съгласие,
15. Резюмета на научните трудове,
16. Списък с оригинални научни приноси и
17. Списък с участия в научни форуми.

В отделна папка е представен доказателствен материал към академичната справка, което значително улеснява подготвянето на становището.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие.

- Общата характеристика на научната продукция и публикационна активност на Д-р Силвия Ганчева Маринова е впечатляваща. От представената академична справка към момента тя не само отговаря, но и надхвърля значително минималните държавни изисквания и тези на МУ-Варна за заемане на АД „Доцент“.
- Научната активност свидетелства за разпространение и приложение на научно-практическите постижения на кандидата сред научната общност, не само в България а и на световно ниво;
- Участие в изпълнение и ръководство на проекти оценявам като активно – представени са данни за 5 участия в проекти.
- Научно-творчески постижения и приноси на кандидата:
  1. В публикациите са представени оригинални научни изследвания, разглеждащи ролята на витамин К-зависимия протеин остеокалцин в регулацията на енергийния метаболизъм и поведението на опитни животни от вида плъхове порода Wistar. Споменатите публикации и доклади показват, че некарбосилираният остеокалцин оказва хормонална роля в организма на плъховете и регулира както енергийния метаболизъм, така и някои централно-нервни функции – ефекти, описвани до този момент единствено при мишки. Експерименталните изследвания върху плъхове са допълнени от срезово клинично проучване, включващо пациенти с диабет тип 2 и здрави контроли, което потвърждава регулаторната роля на остеокалцина по отношение на въглехидратния метаболизъм, но показва също, че по всяка вероятност в човешкия организъм, за разлика от мишия и плъшия, степента на карбосилиране не е есенциална за неговата активност. Сред представените публикации е включен и обзор, разглеждащ съвременните данни за ролята на витамин К за опазване на костното и съдово здраве и механизмите, чрез които той оказва своите ефекти.
  2. Проучванията, касаещи проблема на потенциални лекарствени взаимодействия, са представени в публикации и доклади. В едно от проучванията са включени пациенти със сърдечно-съдови заболявания, приемащи статини, като е обърнато внимание както на комбинирането на статините с лекарства, които потенциално увеличават тяхната токсичност, като инхибитори на цитохром Р450 ензимите, така и с такива, които имат тясна терапевтична ширина и се повлияват от статини, като кумариновите антикоагуланти и дигоксин. При други две проучвания се разглежда терапията на пациенти с психиатрични заболявания, като са отчетени всички потенциално опасни лекарствени комбинации и са анализирани основните рискове, на които се излагат пациентите. Във всички изследвания е направено

и сравнение на честотата на потенциално опасните лекарствени взаимодействия по време на болничната терапия и при лечението на пациентите в домашни условия. Проучванията в тази област са изключително важни от практическа гледна точка, тъй като показват, че честотата на потенциалните лекарствени взаимодействия, водещи до риск за здравето на пациентите, е висока и е необходимо да се обръща допълнително внимание за тяхното максимално ограничаване. В представените публикации е включен и обзор, разглеждащ потенциалните лекарствени взаимодействия на сока от грейпфрут и механизмите на тяхното развитие, която също има важна практическа стойност заради широката употреба на този плод като антиоксидант.

3. Проучванията, касаещи фармакологичните ефекти на *Kochia scoraria*, са представени в монография и в публикации. В монографията са разгледани детайлно ботаническите характеристики на растението, съдържанието на биологично-активни вещества в плодовете и семената му, както и разнообразните фармакологични ефекти на тези вещества. В монографичния труд са включени и оригинални научни изследвания, разглеждащи ефектите на водния инфуз от семена на растението при здрави опитни животни, както и при такива с модел на метаболитен синдром. Резултатите, представени в цитираните публикации и монографията, показват наличието на антиоксидантен и известен противовъзпалителен ефект на инфуза от семена на *Kochia scoraria* и демонстрират, че той повлиява благоприятно висцералното затлъстяване, нарушенията на енергийния метаболизъм, увреждането на чернодробната структура и поведенческите и когнитивни смущения, които се развиват в опитните животни при прием на диета с повишено съдържание на наситени мазнини и фруктоза. Изследването, засягащо метаболитните и централно-нервни ефекти на водния инфуз от семена на *Kochia scoraria*, е първото в достъпната научна литература – до този момент са описвани метаболитни ефекти единствено за алкохолен екстракт от плодове на растението, а централните му ефекти не са разглеждани. Резултатите от тези експериментални постановки показват, че семената на *Kochia scoraria* имат висока биологична активност в лесна за приготвяне и консумация форма и биха могло да бъдат полезни в превенцията и допълнителната терапия на социално-значими заболявания, като метаболитен синдром, диабет тип 2, неалкохолна мастна чернодробна болест, тревожно-депресивни състояния и когнитивни промени.
4. Изследваният, разглеждащи ефектите на биологично-активни вещества с природен произход в различни експериментални модели.

IV. Оценка на монографичния труд.

Представеният монографичен труд *KOCHIA SCOPARIA – ЗДРАВНИТЕ ПОЛЗИ ОТ ЕДНО „ОБИКНОВЕНО“ РАСТЕНИЕ* отговаря напълно на изискванията за монография по смисъла на закона. Представена е много интересна тема, а оценката ми за работата е висока.

V. Отражение (цитиране) на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж).

Представени са 22 пълнотекстови публикации, от тях 5 с IF и 4 с IR и участия в 48 научни форуми у нас и в чужбина. Забелязах 28 цитирания, които вероятно са доста повече и съветвам авторите да ги запазят за следващи процедури. Участия в научни проекти – 5 бр. – респектираща цифра за кандидата.

VI. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност.

Представеното удостоверение за преподавателски стаж показва над 13 години работа като преподавател (асистент, главен асистент) в МУ-Варна към катедра по Фармакология, клинична фармакология и терапия. Средната учебна натовареност на д-р Силвия Ганчева Маринова е над 560 уч. часа за последните 5 години, включва занимания на студенти българоезично и англоезично обучение и надхвърля норматива. Кандидатът е участвал и в изработването на 4 бр. учебни помагала.

VII. Критични бележки и препоръки.

Нямам съществени критични бележки и препоръки, освен бъдещо съавторство в учебник по фармакология на български и английски език.

VIII. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ и специфичните изисквания на МУ – Варна.

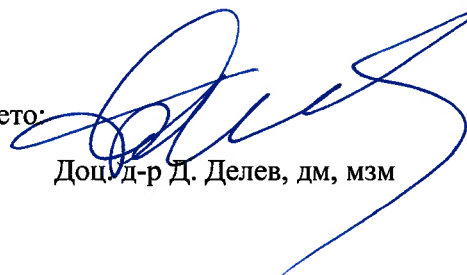
Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания, както и на специфичните изисквания на МУ – Варна, дори ги надхвърля.

IX. Заключение.

Кандидатът за заемане на АД „Доцент“ д-р Силвия Ганчева Маринова, дм по направление 7.1 „Медицина“, специалност „Фармакология (вкл. Фармакокинетика и химиотерапия) – **ОТГОВАРЯ** на задължителните и специфични условия и наукометрични критерии – за академичната длъжност „ДОЦЕНТ” и гласувам положително за присъждането ѝ

15.11.2021 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Д. Делев, дм, мзм